

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár ország. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Személyeskedés.

A legfőbb ideje volna már, hogy közéletünkben annyira elfajult, elharapódzott személyeskedéseknek véget vetnénk. Ha a múlt hét politikai eseményein végigtekintünk, úgy igazán restelkedve kell bevallanunk, hogy az egész politikai élet abból állott, hogy tisztességes ember-e Polónyi, vagy valók-e azon vádak, a melyek ellene intéztettek? Váljon-e meg a miniszteri székből, ne menjen-e el? Hogyan bucsuztassák el, bizalomkifejezéssel, vagy hallgatagon. Az összes koalizált pártok bucsuztassák-e vagy csak a függetlenségié?

Hát bizony meg kell vallanunk, hogy ez egy nagyon, de nagyon sovány étlap egy politikai hét táplálkozásához.

Ha indokát keressük ezen ténynek, úgy nem találhatjuk másban, mint a személyeskedés túlságosan lábrakapott divatjában. Ki kételkednék vajjon a felett, hogy politikusainknak volna elég tennivalója? Hisz lépten-nyomon halljuk, hogy mit végezett a koalíció kormányra jutása óta. Tudjuk, hogy feladatainak

csak kezdetén áll. S ime nem lehet alkotni, nem lehet teremteni, de még dolgozni sem, mert mindent agyonütt a személyeskedés. Jobban érdeklí politikusainkat, de a közönséget is a megszólás, a gyanúsítás, a hecc, minden más kérdésnél. Ennek pedig gátat kell emelni, ezt meg kell akadályozni; ha csak nem akarunk legyőzötni, ha csak nem óhajtunk nevetségessé válni.

A sajtónak, a közönségnek meg kell mozdulnia és állást kell foglalni ezen közéleti kinövés ellen. Személyes gyűlöletet, személyes harcot, piszkolódást, vádakot intézzen el az arra hivatott bíróság, a politikának ahhoz semmi köze, s ha van a személyes kérdésben szenzáció, az ne politikai, hanem tisztán társadalmi, vagy törvényszéki rovatú szenzáció legyen.

A politikának e szenzációját annak kell képeznie, hogy a haza javára, üdvére, ki tud szebben, jobban, okosabban beszélni és cselekedni.

Ha van valakinek esze, képessége, az ugyanis tudja magát érvényesíteni. Az érvényesüléshez nem szükséges az, hogy

egy másik embert gyanúsítson, becsméljen, rágalmazzon. Nemcsak, hogy nem szükséges, hanem egyenesen visszataszító és káros. Szigorítani kell az emberi méltóság, az emberi becsület elleni rágalmakat, különösen pedig szigorúan kell megítélni a sajtó útján elkövetett becsületsértéseket és rágalmakat.

Rettenetes az a pusztítás, mit a sok sajtóbéli piszkolódás eredményezett. Micsoda felfogást, gondolkozás módot szül a kevésbé intelligens, kisebb értelmiséggel és ítélőképességgel bíró embernél, ha napról-napra olvassa, hogy azok akik vezetni volnának hivatva a társadalmat, a politikai életet, az ország sorsát, hogy azok svindlerek, gazemberek, semmiházik, csirkefogók, stb. stb. minden elképzelhető ocsmány tulajdonsággal bírók. Hisz ezeknek a tisztességben, becsületben, hazafiságban vetett hitük megrendül. Pedig az kétségtelen, hogy a kevésbé művelt, tanult elemek vannak többségben. Mi lesz tehát, ha nem lesz kiben megbizbanak, ki vezesse őket, ki imponáljon szólásával és tisztességével?

TÁRCA.

Kisasszony — asszony.

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

Írta: Zöldi Márton.

Sárdy Péter a nagy ambitusos dupla traktus-ház udvarán éppen a béresekkal perelt, mikor a végzetes távirat érkezett. A budapesti törvényszéki orvosi intézet tudatta vele bántó egyszerűséggel, hogy fia, Tibor átlőtt szívvvel, holtan fekszik az intézetben.

A távirat még csak azt sem tudakolta tőle, hogy kíván-e a temetés iránt rendelkezni. Az erős, hajlott vállu, tüskés szakállu ember egy pillanatra megtántorodott. Keserűen, csüggedten meredt maga elé. A cselédek nem tudták, mire vélni a dolgot. Sohase látták ilyen zavartnak ezt a kemény embert.

Most se soká látták. Zsebre tette a táviratot s odaszólt az öreg botos ispánnak:

— A szarkarétről hordassa be a szénát, nézzen utána mindennek, én Pestre megyek, alighanem csak a jövő hét közepén kerülök haza.

Azzal bement a házba, a két óra múlva már a Budapest felé robogó vasuti kocsiban ült. Ott bőven tellett ideje gondolkozni, ke-

seregni. A fia, az egyetlen fia, a Tibor agyonlőtte magát... Borzasztó dolog mindenképpen. Igaz, hogy nem volt sikerült fia. Mig a jogi tanulmányait elvégezte, háromszor kellett az adósságait kifizetni. Nagy összeget, több mint tizenötezer forintot. Utoljára, mikor a képviselő protekciójával a belügyminiszteriumban segédfogalmazó lett, négyezer forintot kellett mindenfelére adni. Akkor erős szóváltása volt a szerencsétlen fiuval. Emlékezett a szavakra, a miket a fiúnak mondott:

— Édes fiam, az ilyen embernek nem is érdemes élni. A ki huszonnyolc éves korában nem tud a maga emberségéből megélni...

Igen, ezeket mondotta a fiúnak, s az öreg most, mikor a katasztrófa bekövetkezett, nem tudta megbánni, hogy mondotta. Nem mintha kérges lelkű, szívtelen apa lett volna, de mert tudta, hogy igazat mondott. Ennek az öreg embernek minden gondolata, cselekedete erős, makacs logikával kapcsolódott egymáshoz.

A temetés előtt, mely a halottasházból történt, átadták neki fiúnak bucsulevelét. Zavart, kusza, alig tizenöt sorból álló levél volt, melyben a boldogtalan ifju bocsánatot kér apjától, hogy így megszorítja, s csak arra kéri, hogy Dénesy Arankának, aki menyasszonya volt, s akinek Budán trafikja van,

fizesse meg az ötszáz forintot, amit tőle apránként kölcsön vett. Ne sajnáljon — hangzott a levél utolsó sora — édesapám a pénzhez néhány jó szót is adni. Az a szegény áldott lélek, úgy szeretett engem, mintha édes testvérem lett volna.

Az apa arca még jobban elborult. Az ő fia a menyasszonyától kért kölcsön pénzt. Micsoda puhaság, micsoda férfiatlanság!... Most gördült ki az első könny a szeméből...

A temetésen, melyen alig harminc ember jelent meg, nagyrészüket az elhunyt hivatalbéli kollegái, az öreg keményen tartotta magát. Csak kevesen tudták, hogy ő az apa. A diszes koporsón néhány obligát koszorun kívül egy nagy ibolyacsokor volt kék szalaggal. A szalagon csak ennyi felirat volt: Isten veled Tibor!

Az öreg látta, hogy a csokrot egy sápadt arcú, vézna leányka helyezte a koporsóra, ki azután csöndesen félreállt egy oszlop mögé, s halkan észrevétlenül sirdogált.

Sárdy Péter még az este felkereste szerencsétlen fiúnak szállásadónőjét, egy bőbeszédű, idős budai asszonyságot, ki erőltetett sopánkodások között beszélte el, hogy mennyire meg volt ijedve, mikor a szomorú eset történt. Ő hallotta meg a pisztolydurranást.

— Jaj alig tudtam a lábamon megállani,

Borzasztó csak rá gondolni is, hogy micsoda perspektíva nyílnék előttünk.

Azért eddig s ne tovább. A személyes piszkolódást fel kell váltani a kölcsönös megbecsülésnek, a tudás s értelem elismerésének, társadalom, sajtó fogjon egygyüvé, melynek folyamányaként a törvényhozás is megteszi intézkedéseit, hogy a gazt kigyomlája.

—n.

A hustermelés.

Ugy leszünk ma-holnap a hus általános hiányával és drágaságával, hogy azt a szegényebb néposztály teljesen nélkülözni lesz kénytelen és visszasóvároggni fogja, mint az Egyiptomból menekült nép a pusztában a husos fazekakat, melyeket a magával vitt kovásztalan kenyér sehogy sem pótol.

Nemzetgazdaságunknak ezen, semmiféle vegetarianizmussal helyre nem hozható hiánya arra indíthatná a nyerstermelőt, hogy irányt változtatva, egyszer már felbredjen szesztermelési mániájából és a mostani nagy husárak miatt is, a marhatenyésztésre fektesse üzemének főszűlyát, mikor látja, hogy a gabonaművek tultermelése szűlte alacsony árakkal meg nem küzdhet, ellenben a hustermelés nagy, állandó jövedelmet ígérő áraival ott kínálkozik, ahol egyelőre is tultermelés nem gondolható.

A mi értelmetlen, szomorú nembánomságba esett gazdáink mindamelllett csak annyi buzát termelnek, mint a múlt években, a gazdasági egyletek pedig, melyek a népet e fonák helyzetre röpiratokban és összejöveteleken felvilágosítani tartoznának, nagy bölcsen hallgatnak és így nincs kilátás, hogy az utolsó évek különféle vészei, de a külföldre való óriási kivitel következtében is nagyon megcsappant marha-állományunk csak valamennyire is emelkedjék.

Németország a hetvenes években hasonló körülmények között vergődött, mint mi, mikor tultengő szemtermelésével nem lévén képes

Amerikával versenyezni, a most elsőrangú és nagy fejlettségű marhatenyésztésre ment át, mely a nemzetgazdaság valamennyi ága között határozottan a legjövödelmezőbb. Dacára világ-iparának, nem ez, hanem a marhatenyésztés és földjeinek belterjes művelése adja meg Németországnak legmagasabb gazdasági jövedelmét, a marhatenyésztés maga meghozza az ötven millió márkát.

Igen ám, csak hogy a porosz kormány, a társadalom és gazdasági kamarák, mihelyt a szemtermelés hiányai mutatkoztak, azonnal munkához láttak és mindent megtettek, hogy az egész ország a belterjesebb földművelésre és marhatenyésztésre menjen át. Üzemterveket készítettek az új berendezésre csekély díjazás mellett, fajtenyészmarhákat szereztek be, gyáratok létesítettek, a marha és a tejtermelés termékeinek feldolgozására és hogy a társadalom is kivegye az értékesítést a közvetítők kezeiből, megszabadítsa veszedelmes fufangjaiktól, marhatenyésztési értesítő szövetkezeteket is alakítottak és egységes árakat teremtettek, melyekkel úgy a termelő, mint a fogyasztó közönséget megvédelmezték.

A jelenleg divó gazdálkodási rendszer mellett nem lehet sikeres marhatenyésztésre számítani, mivel erőtakarmány nem léteben parasztjaink sokszor az értékes fajokat is hosszú szalmán és polyván tartják, aminek azután az a következménye, hogy a legszebb példányok is elcsenevészednek, a szarvasmarha csontvázzá válik, husa pedig nyomorult és a visszasóvárgott egyiptomi fazékba nem való.

Hiábavaló sopánkodás a gyári és általában az ipari üzemektől várni nemzetgazdaságunk fellendülését, mikor Magyarország földjét, bár a talaj minősége tekintetében sokkal gazdagabb, mint Németorszáé, belterjesebben nem művelik s a tömegek földművelése az ősi állapotban leledzik.

Nálunk a buzatermelés nem sikerülését országos csapásnak mondják, Németországban a takarmány hiányát, mivel nemzeti vagyonának főletere benuul meg akkor, mely sugárként kihat az egész talajművelésre, de a tömegek jólétére is.

R. Á.

HIREK.

A Szanatórium-egyesület műkedvelő előadása. A »József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület« bajai bizottsága Baján, 1907-ik évi február hó 9-én (szombaton) a Nemzeti Szálló termeiben műkedvelő színi-előadást, élő képeket és táncmulatságot rendez, belépő-jegy előre váltva 2 korona, este a pénztárnál 3 korona. Számozott karzati ülőhely 1 korona. Jegyek előre válthatók: dr. Makray László és Gyarmati Emil urak gyógyszerházaiban, ugy Fischer Béla divatáru üzletében. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak. Műsor: 1. Élkép: Fohász. Előadja: Scharpf Irénke. Angyalok: Bitterman Mariska, Dobokay Jerta, Goldberger Klárka, Hárs Maritta, Koller Ilonka, Kováts Boriska, Krausz Aranka, Litauer Lalika, Lukács Margitka, Reiszer Erzsike, Spitzer Maniczka, Valentin Lilyke, Veress Ilonka. Megy a kérő. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Véli Miksa. Rendező Marcell Géza úr. Személyek: Palásthy földbirtokos Eckert Gyula úr, Béla fia dr. Bruck Aurél úr, özv. Faragóné Rotschild Zsigmondné úrnő, Irén leánya dr. Bruck Aurélné úrnő, Nagy Ferenc, Tóth Sándor bálrendező Szaday Adorján úr, Balka Vidor úr, Szobaleány Spitzer Ilonka úrhölgy. Jön a kérő. Vigjáték 1 felvonásban. Irta Véli Miksa. Rendező Marcell Géza úr. Személyek: Básty Mihály dr. Boróczy Kálmán úr, Bástyné dr. Koller Imréné úrnő, Lina, Giza, Nina leányai Szaday Mariska úrhölgy, Weidinger Irénke úrhölgy, Bernhart Annuska úrhölgy, Király Imre Alföldy Imre úr, Juczi Spitzer Ilonka úrhölgy. 2. Élkép: A Nyár. Előadják: Báldy Ilonka, Hegedűs Jolán, Kolozsváry Leona, Mihályfy Ilonka, Szaday Blanka, Vojnits Mariska. Élkép: Orion meglesi Sylvia és erdei tündéreit. Előadják: Bacsó Ilonka, Biczó Ilonka, Demek Mariska, Ertl Dórka, Goldschmied Katóka, Heller Mariska, Kollár Cornélia, Kolozsváry Blanka, Kohn Paula, Mikolics Irén, Pocker Erzsike, Prigly Gizike, Stauróczy Jolán, Spitzer Margitka, Tomasits Ilonka, Tüske Klárka, Vágó Ilonka, Wunderlich Mariska, Oláh Beczásy Misike. Az élőképeket Gáspár János tanár rendezi.

még most is reszket a térdem. Tetszik tudni a nélkül is ijedős vagyok . . . Hát még mikor bementem . . .

Elkezdett zokogni. Az első roham elmúltával Sárdy azt kérdezte:

— Nem tetszik ösmerni valami Dénesy Aranka nevű leányt?

— Dehogyan. Itt lakik a harmadik házban, a sarkon trafikja van, abból tartja az anyját, meg magát. Nagyon tisztességes népek . . . Az apjuk katona volt, honvédőrnagy . . . Azt is ösmertem . . . a férjem a századában szolgált. A Tibor urfi nagyon szerette azt a kis trafikos leányt. Szentül hiszem, ha nem történt volna ez a szerencsétlenség, el is vette volna feleségül. Százszor is mondta: Oh édes jó Istenem, minek is tette azt? Most tessék, nemcsak magát, de azt a finom kisasszonyt is szerencsétlenné tette.

Az öreg Sárdy összeráncolta a homlokát.

— Szerencsétlenné? kérdezte, hogy érti ezt?

— Hát csak úgy . . .

— Azt hiszi, hogy a szeretője volt?

Az asszonyságnak nem igen akaródzott felelni, de gyanus válvonogatása azt látszott kifejezni, hogy ő olyasfélét sejt. A tovább faggatásra meg is mondta:

— Tetszik tudni, két évig ösmerték egymást. Az igaz, hogy nagyon tisztességes le-

ány ő, azt mindenki tudja itt a környékben. Ahhoz szó sem fér, de tetszik tudni, két év alatt . . . nagyon szerették egymást. Ritkán mentem el a trafik előtt, hogy ott ne láttam volna Tibor urfit . . . ki tudja mi volt, mi nem . . . Ámbár én sohase szeretek rosszat gondolni, csak éppen ha muszáj . . .

Másnap reggel 9 órakor Sárdy Péter megjelent a trafikban. Mikor meglátta a sápadt leánynak vörösre sirt szemét és vértelen ajkát, olyan meghatottság kerítette hatalmába, hogy önkénytelenül szívéhez kapott.

— Parancsol valamit? kérdezte Aranka.

— Köszönöm kisasszony, ön ugyebár Dénesy Aranka?

— Igen!

— Én Sárdy Péter vagyok, Tibornak az édesapja.

A leány még jobban elhalványodott, a homályos ibolyakék szempárból félelem, riadtság áradt.

— Mi tetszik kérni alig halhatóan.

— Önhöz jöttem kisasszony!

— Hozzám?

— Igen kötelességem volt eljönni. Fiam levelet hagyott hátra, melyben tudatja, hogy öntől, a menyasszonyától, Dénesy Aranka kisasszonytól ezerötszáz forintot kért kölcsön.

A halvány leány élénk tiltakozó mozdulatot tett.

— Az nem igaz, csak ötszázat.

— A levél, mondta csöndes, barátságos hangon, ezerötszáz forintot említ. Ha tetszik, megmutathatom.

— És kivette a levelet oldalzsebéből. Egy órával előbb irt az ötszáz forint elé egy egyest.

— Mindegy, mondotta a leány egyre energikusabban. Itt tévedés van. Be tudom bizonyítani a takarékpénztári könyvvél. Nekem nem is volt több, mint ezerkétszáz forintom. Nem is adhattam volna ezerötszázat . . . Esküszöm önnek uram, esküszöm, a mama is tudja.

Az öreg a kezét nyújtotta.

— Elhiszem önnek kisasszony, legyen tehát ötszáz forint. Természetesnek fogja találni, hogy én ezt köszönettel és hálával visszatérítem.

— Igen, hangzott a nyílt válasz.

Az öreg kivette a pénzt és letette az asztalra. Egy ideig rajta tartotta a kezét.

— Megvallom, mondotta, nem csupán azért jöttem. Ön menyasszonya volt a fiamnak?

— Igen.

Ön szerette a fiamat?

— Szerettem.

Aztán csüggedt fővel, végtelen szomorúsággal hozzátette:

— Nem is tudom, hogy voltam képes tul-

Eljegyzés. György Elek budapesti gépész-mérnök eljegyezte Stern Renée kisasszonyt, dr. Stern Ignác orvos úr leányát.

Áthelyezés. Gaáli Gyula, helybeli járási csendőrparancsnok Bajáról Kulára helyezte át.

Műkedvelő előadás. A Bajai Ipartestület a Körrel egyetemben könyvtára javára 1907. évi február hó 2-án este 8 órakor saját háza összes termeiben színelőadással egybekötött jótékonycélu zártkörű táncestélyt rendez. Belépőjegy: I. hely 2 kor. II. hely 1 kor. 60 fill. III. hely 1 kor. 20 fill. Állóhely 1 kor. Jegyek előre válthatók: Fischer Béla, Klein Rezső és Csermák Sándor uraknál. Az első helyre szóló jegyek Czérnay Imre ipartestületi elnöknel kaphatók a beosztás végett. Este a pénztárnál minden jegy 40 fillérrel több. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. Színre kerül: 1. Szellemdus hölgy. Vigjáték 1 felvonásban. Irta Berczik A. Személyek: Ilma Buday Irén úrnő. Bella Kaszap Ilonka k. a. Jenő Szücs Imre ur. II. »Angolosan.« Vigjáték 2 felvonásban. Görner után magyarosította Komlóssy Ferenc. Személyek: Szivesi Adél, fiatal özvegy Stayer Mariska k. a. Mari, komornája Novák Annuska k. a. Impelberger Salamon, nagykereskedő és bankár László Károly ur. Róza, neje Kováts Margit k. a. Gibbon Eduárd Odray Károly ur. John, szolgája Scheilinger József ur. Olesó Flórián, fogadós »az ezüst alagut« szállodában Hellenpárt Istvánur, Fric Perky László ur és Jean Szathmáry Károly ur.

Uránia előadás a kath Legényegyletben. Február 3-án d. u. 5 órakor előadás lesz vetített képekkel. 1. »Honfoglalás« és »Vág völgye« lesz bemutatva. Felolvas: Demuth Gyula tanító. A képeket vetíti: Kiss A. József tanár. 2. »A nyugat európai ember.« Előadja: Farkas Ödön. 3. Mert gyöngé ám a női szív.« »Mindig róla álmodom.« Kuplé. Énekli: László Károly. Zongorán kíséri Ziech Henrik. Egy füzet ára 10 fillér.

Súlyos szerencsétlenség az izr. Aggok házában. A bajai izr. Aggok-házának van egy özv. Mayer Jakabné nevű lakója, aki nagyfokú alkoholizmusban szenved. A szeszital iránt való vágyakozását nem bírva le-

élni . . . Még ma egy hete ott sétáltam vele a bástyán. Akkor beszéltem vele utoljára. Várta, hogy kinevezik fogalmazónak . . . Akkor azt mondta, haza megy, s kikéri atyja beleegyezését. Már a jövő hónapban meg lett volna az esküvőnk . . .

Nem tudott tovább beszélni. Sárdy Péter megsimogatta a haját.

— Édes leányom, mondotta, vegye ugy, mintha megadtam volna a beleegyezést, mintha elvette és özvegyen hagyta volna . . . Érti?

— Nem értem.

— Pedig egyszerű, tekintsen engem apjának, vagy inkább második apjának.

— Oh uram! . . .

— Mondja: apám, mondja, szükségem van reá . . . Én is sokat szenvedek.

— Apám, mondotta Aranka. Lehajolt s megsókolta a kezét . . .

Az öreg keblére szoritotta.

— Leányom, még ezen a héten elviszlek benneteket haza . . . oda, ahol Tibor született, ahol nevelkedett, ahol annyi örömet és keserűséget szerzett nekem.

— Eljöss-e?

— El!

győzni, hacsak szerét tehetette, mindig kiosont a házból, ahova a megivott nagy mennyiségű pálinkától a legtöbbször teljesen lerészegedve került haza. Ez az eset kedden ismétlődött; úgy látszik azonban, hogy ezúttal utoljára. A szánandó öreg asszony, ki részegségében elszórt egy egész marok u. n. kakasgyújtót, amelyre később rágázott. A gyújtó a dörzsöléstől lángalobbant, mely belekapott a szerencsétlen asszony szoknyájába s egy pillanat alatt lángban állt az egész asszony. Mire a kétségbeesett sikoltására előrohantak s a tüzet rajta eloltani tudták, az asszony egész derékig pecsenyévé sült. Szerdán éjjel irtózatossá kinok között kiszervekedett.

Szeged város gyásza. Nagy gyásza van Szeged városának. Pálffy Ferencz, Szeged városának több mint harminc esztendőn keresztül volt polgármestere, aki 1904. március óta nyugalomba vonult, mult szombaton meghalt 83 esztendőskorában. — A város költéségén temették el. Ravatalát a kulturpalotában állították fel, a város nevében dr. Lázár György polgármester bucsuztatta el Szeged nagy halottját.

Egy örült asszony öngyilkossága. Gerencsér János vaskuti lakos felesége néhány év óta üldözési mániában szenvedett. Többször elbujdosott hazulról. Öngyilkossági kísérletet is követett már el. Legutóbb a vízbe ugrott, de onnét még idejekorán kihúzták. A napokban újból erőt vett rajta az üldözési mánia. Folyton bujkált. Rettegve töltötte idejét. Fölmászott a padlásra és ott az egyik gerendára fölakasztotta magát. — Mire az ura a templomból hazajött, az asszony már halott volt.

Öngyilkossági kísérlet a templomban. Szabadkán — mint onnan jelentik — izgalmas eset történt a minap a Ferencrendiek templomában. Zimmermann Ede vasuti kalauz felesége, reggel bement a templomba s meggyönt az egyik barátnak, majd meg is áldozott, azután a folyosó felé indulva hirtelen revolvért rántott elő zsebéből s mellbe lőtte magát. A lövés zaja nagy megdöbbenést keltett a templomban összegyűlt hívek és szerzetesek között. Azonnal a mentőkért telefonáltak, akik az asszonyt a kórházba vitték. Családi perpatvar miatt való elkeseredésében akart megválni az élettől. Állapota nem életveszedelmes.

Kitüntetett iparos. Megható szép ünnepély volt a napokban Ujvidéken, ahol a nagyközönség előtt egy derék, becsületes, jószorgalmu és hazafias iparosmunkást: Czoczek István ácsállért tüntetett ki a kormány azért, mert 25 évet egy helyütt becsülettel töltött el. A szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára Perjéssy László személyesen volt jelen az ünnepségen. Balla Aladár dr. főispán a jelenvoltakat üdvözölte és kifejezte, hogy örül ennek az ünnepnek, mert jól esik neki, mint e város szülöttének, ha ugyancsak egy városbelie ilyen szép elismerésben részesül. Ezután a kereskedelmi kormány nevében a jutalmazottnak diszoklevelet és 100 korona jutalmat adott át, amivel Czoczek Istvánnak, Pekló Jakab építőmesternél eltöltött 25 esztendői egyhuzamban való becsületes munkáját ismerték el. Czoczek István meghatva mondott köszönetet a kormánynak, Kossuth Ferencznek és a főispánnak.

Elvert fináncok. Mint Zentáról írják a napokban két finánc minden ok nélkül trágár szavakkal illetett egy tejárúsitónót, mire a piacon levő asszony-sereg ugyancsak neki ment a fináncoknak, akiket ütlegekkel jól el-

láttak s akiket csak az elősiető rendőrök mentettek meg a további veszedelemtől.

Brutális iparos. Szabadkáról írják: Furesa panaszt emelt a rendőrségen Kuluncsics Jakab szabadkai ügynök. Tizenkét éves fiát odaadta tanoncnak Bezzeg István szabómesterhez. A szabómester aztán úgy oktatta ki a fiut a tűöltés, foltozás, varrás, vasalás és szabás művészetében, hogy leteperte a földre, rágázott a gyomrára, össze-vissza verte, anynyira, hogy a fiu súlyos belső sérüléseket szenvedett. Az apa a hottentotta hajlamu szabót feljelentette a rendőrségen, ahol kiderült, hogy nem azért verte meg a fiut, hogy beleverje a szabó tudományt, hanem mert elfelejtett a kályhába fát tenni. Bezzeg urnak most majd bezzeg meggyül ezért a baja.

A gyermek számárhurutos. Ne késsen tehát megkérdezni az orvostól, hogy mit tart a »Sirolin-Roche« nevű szerről. Számtalan orvosi vizsgálat eredményeként megállapított, hogy számárhurut gyógyításánál semmiféle más szer nem állja ki a versenyt a »Sirolin-Roche«-al. A köhögést szünteti és gyorsan egészben elmúlik. A gyógyszertárakban kapható »Sirolin-Roche« teljesen ártalmatlan, nem izgat és a gyermekek kellemes jó ize miatt szívesen veszik.

Tolvaj kellékes. Szabadkáról írják: Sehol nem üti föl tanyáját a kleptománia olyan nagy mértékben, mint a színházi öltözőkben. Lába kel ott mindennek, amit a társulat tagjai egy őrizetlen pillanatban ott felejtnek. A színházi lopás olyan szokásos, hogy már nem is megy bün számba, sőt akadnának becsületbiróságok is, amelyek kimondanák, hogy a színházi lopás nem diffamáló. Apró masztiksz, festék, műbajusz, vazelin, paróka, egy-egy csinos csikágói gyémánt-tű, vagy kasirozott ezres-bankó egy szempillantás alatt és nincs. A drámai szende sopánkodik, a gombra baritonista káromkodik, a színházi mama átkozódik és ezzel napi rendre térnek a lopás fölé. A szabadkai színházi öltözőben azonban a napokban már nagyobb stíli tolvajlás történt. A komikusnak eltűnt egy pár csizmája, a bonvivánnak elvitték egy szép vadonatuja kivasalt fehér mellényét, majd egész ruhák tűnedeztek el. De ezt már kissé megsokallták és komolyan utána jártak a tolvajnak. Kisült, hogy a szarka nem más, mint Kudlik József kellékes. A rendőrség rögtön kezelésbe vette a kellékest, de csak a cipőket ismeri be. A mellényt és a többi eltűnt holmit erősen tagadja.

Belefult a csatornába. Bezdánból írják: A Duna Gőzhajózási Társaságnak Bezdánban kikötött egyik uszályhajóján kormányosként alkalmazott Schiller Antal ismeretlen módon a Ferenc-csatornába esett és megfulladt. Özvegye és négy árvája siratja.

A szintársulat adója. Nem a szabadkai szintársulatról van szó, hanem a győriéről. Ott esett meg az a szokatlan dolog, hogy a szintársulat tagjait az 1906. évre adóval róták meg. Most azt olvassuk egy győri lapban, hogy a városi számvevőség adóügyi osztálya a társulat 16 tagjának fizetését — viszonyaikhoz képest — nagy összegek erejéig letiltotta. A győri évad utolsó napjaiban, elutazás küszöbén, végső szorongatásukban a társulat elhatározta, hogy küldöttségileg tisztelegni fog Netkovszky Adolf kir. tanácsos, pénzügyigazgatónál tőle kérvén segítséget bajukra. Kétségtelen, hogy a pénzügyigazgató, amennyire a törvények és szabályok megengedik, jóindulattal fogadja a téli mozdulás viszontagságaival is tulon-tul sujtott színészek méltányos kérését.

A büntető-novella tervezete. Polónyi Géza igazságügyminiszter a büntető novella tervezetét megküldte megvitatás végett a Magyar Jogász-Egyesületnek. Az egyesület Zsitvay Leó elnöklésével működő büntetőjogi bizottsága, a melyet éppen a büntető törvénykönyv reformjának rendszeres tárgyalására alakított, a múlt hó 15-én az ügyvédi kamara helyiségében nyilvános ülésen vette tárgyalás alá a tervezetet. Az előadó tisztét dr. Balás Elemér királyi ügyész vállalta magára.

Miért késik az iparfejlesztési törvény? Kossuth iparfejlesztési törvényjavaslatát az országgyűlés mindkét háza régen elfogadta, de január 1-én nem léphetett érvénybe, mert a király még nem szentesítette

A vidéki sajtó tájékoztatása. Az idei mezőgazdasági év, amint az előjelekből látszik, mozgalmas lesz. A munkás-mozgalmak nagyobb hullámokat fognak vetni, ha ugyan kölcsönösen békés megállapodásra nem jutnak a munkaadók és munkások, aki most még mintha egymás ellen, vagy inkább külön-külön a saját érdekében szervezkednek. A gazdasági egyesületek országos szövetsége gondoskodik róla, hogy a vidéki sajtót megbízható tájékoztatással lássa el, hogy így minden mozgalmról hiteles információt szerezessen az olvasó közönség. Ilyen a gazdákat különösen érdeklő közleményeket annak idején mi is közlünk, hogy vármegyénk gazdaközönsége hiteles helyről tájékoztatást szerezhesen.

Kik nem pártolják a hazai ipart? A Honi Ipar irja: Ötletes módját eszelte ki egyik kereskedelmi és iparkamaránk annak, hogyan lehetne nyilvánosságra hozni azokat, akik külföldi gyárosoknak lehetővé teszik, hogy megrendelések felvétele céljából utazóikat hozzájuk elküldjék. A megrendelések gyűjtését tilalmazó törvény szerint ugyanis magánfelet csakis az esetben látogathat meg valamely külföldi cég utazója, ha levélileg kap erre meghívást. Ez ellen talált remédiumot az illető kamara. A levéllel meghívott utazó ugyanis körutja megkezdése előtt tartozik — különben büntetés terhe mellett — a rendőrkapitányságnál megjelenni és ott a meghívó leveleket egy szálig bemutatni. A kapitányság e meghívó-levelek elküldőinek nevét feljegyzi, odaadja a rendőri »Sajtólap« szerkesztésével megbízott rendőrtisztviselőnek, aki rávezeti a sajtólapra, hogy a helyi lapok tudósítói lapjukban közölhessék. Így aztán tudomást szerezhet mindenki, kik gazdagítják a külföldi ipart.

Az adókiivetés reformja. A kereskedelemügyi miniszter a m. év végén kiadott rendeletében, az iparosok és kereskedők érdekeit tartva szem előtt, elrendelte, hogy ezentul az adókiivető bizottságok fele az ipari és kereskedelmi kamarák javaslata alapján — iparosokból és kereskedőkből — küldessék ki. Így azután megszűnik majd az a gyakran tapasztalható méltánytalanság, mi a kereskedők- és iparosokra kirótt adó megállapításában nyilvánult.

A közönség köréből.

Dal a Petőfi-útról.

Motto: Ez az utca végig sáros . . .

Tudvalevő dolog, hogy Baja város utcanevei több helyen igen szerencsétlenül vannak megválasztva. Pl. az ugynevezett Flórián-utca, hiába kapott oly szent patrónust, veszedelmes tűzfészek marad az mindörökké.

Hanem egy utcát mégis szerencsésen kereszteltek el. Arra igazán ráillik a neve, jobban mondva a felére. S miután természetemmel össze nem egyeztethető, hogy megoldhatlan rébuszfejtéssel raboljam el a mélyentisztelt olvasó idejét, sietek kijelenteni, hogy az a boldog utca a — Petőfi Sándor sugárút! Vagyis annak az a fele, mely a református templomnál veszi kezdetét és északi irányban halad. Most meg persze mindenki összeüti tenyerét, azt gondolva, hogy: Uram fia, hát micsoda gonosztettel szolgált rá az a jó Petőfi e hajmeresztő megtisztelésre. Ugy-e kérem csodálatos! Bizonyosan meg is fordult sirjában a nagy költő és megállapította, hogy ily hálátlan világban nem volt érdemes élni. Pedig hát még is rászolgált ez a hely a Petőfi-sugárút elnevezésre. Hogy mért? Azt is megmondom! Nem azért, mintha olyan egyenes lenne, mint az a fénysugár, melyet a boldogult költő támasztott halhatatlan műveivel, hanem, mert ép oly sártenger, mint Kiskőrös, Petőfi Sándor szülőhelye. Bizonyosan azért is nevezték ő róla, hogy ha az ítéletnapon föltámadván, be talál nézni az utcába, azon boldog hitben legyen, hogy otthonát látja. Mert az tény, hogy olyan pompás vendégmarasztaló sár, mint ott, máshol nem található. De már most az a kérdések kérdése, hogy lábol ki az a szencsétlen halandó, kit balvégzete ez uton visz keresztül?! Hja, Kiskőrös az más, ott pompás és célszerű közlekedési eszközről gondoskodott az élelmes magyar. Hosszú létrákat rakott a háztetőkre s ezeken mászva végezvén dolgait, büszkén lenézi a főlöles sarat. De hát mit tegyünk mi, szerencsétlen Petőfi-utcabeliek, mikor ép ott nincsenek házak, ahol megszűnik a kövezet?! Pedig ha ez ut járható, igen forgalmas hely. Vezet ez templomok, iskolák és hivatalok kebelébe s a sok gyerek, tanár és hivatalnok ugyancsak nem örül rajta, ha innét kimenni nem bírván, kénytelen fél napi járó föld kerülővel megtenni az utat. Még az a klumpás sváb is úgy vélekedik, hogy, »de már komám inkább kerüljünk egyet, ne menjünk a sárba«, pedig akkora csizma van a lábán, mint egy — gabona-szállító hajó. De hát azért néha ide is be kell térni és uszni a sárban! Oh boldog kiskőrösi nép, mi nem követhetjük böles példaadásodat!

Ehelyett fülíg merülve a sárban egetverő jajszóval sirjuk az útrendező bizottság felé: »Utat, kövezett utat nekünk!

Utat, mert elveszünk!«

És ime, mi történt?! Hallj csodát óh világ! A kegyes útrendező bizottság végre megszánta az évtizedes jajgatókat s feléjük nyújtá őrgalmas jobbkezét. Kiutalványozott egy adag szénport, súly szerint két dekát, hogy a leg-

nagyobb mélyedést betömésse vele. De abban sincs köszönet, mert a második deka egy darabban lévén, úgy áll ki az üregből, mint egy jöfele telecskai-domb. Így az ember kénytelen lekerülni a kocsiuttra, ha ugyan orra nem bukik benne; az első deka pedig finom, szemcsés anyagból állván egy lenge szellő szárnyain úgy röppent bele a legelső arramenő szemébe, hogy azt ugyan onnét senki ki nem halássza az ítéletnapig sem.

Tehát így pórul járván az útrendezéssel, nincs más hátra, minthogy az alig bevezett dicső munka után babérain pihenő útrendező bizottság fülébe harsogjam a régi nótát:

»Utat nekünk, mert elveszünk!« Mert ha nem, hát elmegyünk testületileg a nemrég megválasztott nő képviselőhöz, ki programjába két hidépítés tervét vette föl. És megkérjük szivreható szavakkal, ne csak azért öhajtsón mérnököket a városba, hogy azok soha nem látott kisasszonyokat derékon kapva, jól megforgassanak a bálteremben. Vár azokra igen emberséges hivatás. Hidalják át a Petőfi-utcát! Az szükségesebb, mint a dunai hid.*)

Ha pedig ez újabb megpróbálkozás sem vezet sikerre, bizony-bizony mondom néktek, egy szép napon összefogunk mi, közönség s szégyenszemre egy széldesztkával áthidaljuk azt a sártengert, odafirkantván a két végére fölbiggyezett egy-egy pléhdarabra világcsúfjának eme megható szavakat:

Petőfi-utcai Sándor-hid!!

*) No no! A szerk.

Egy Petőfi-utcabeli elégedetlen.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

Amatőr fényképező gépek és felszerelések raktára.
Telefon-szám 36.

IFJ. WAGNER ANTAL
KÖNYV-, ZENEMŰS PAPIRKERESKEDÉS
ZONGORA-RAKTÁR

LEGFINOMABB MAGYAR-
GYÁRTÁSÚ LEVÉLPAPIROKOK:

„ADRIA“
„RÁKÓCZI“
„EMKE.“

A VILÁGHIRŰ SMITH PREMIER-
FÉLE AMERIKAI IRÓGÉPEK
KÉPVISELETE.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulózis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb. — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárúsítója a követ-
kező legelőkelőbb kalap
gyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Heinrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“

szavazatra jogosult tisztelt részvényesei 1907.

évi február hó 17-én vasárnap délelőtt 10 órakor

a bank saját helyiségében tartják meg

XXXIX. ÉVI

RENDES KÖZGYŰLÉSÜKET.

A közgyűlés napirendje:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése
 2. Az igazgatóság évi jelentése és a mérleg előterjesztése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. A mérleg, a fizetendő osztalék, valamint a felmentvény iránti határozathozatal.
 5. Négy felügyelő bizottsági tag választása.
 6. Netáni indítványok az alapszabályok 9. §-a értelmében.
- Szegeden, 1907. január 28.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Jegyzet:

Az alapszabályok 25. §-a értelmében minden részvényes, aki a közgyűlésen részt akar venni, részvényeit 8 nappal a közgyűlés előtt a bank pénztárainál Szegeden, Baján és Nagykikindán, vagy a »Magyar Általános Hitelbank«-nál Budapesten, térítvény ellen letenni tartozik.

MEGHIVÓ.

A „Bajai Kölcsönös Segélyező-Egylet“

1907. évi február hó 17-én, d. e. 10^{1/2} órakor az intézet saját helyiségében

38-ik R E N D E S

ÉVI KÖZGYŰLÉSÉT

tartja, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató-tanács és a felügyelő-bizottságnak a lefolyt év ügykezeléséről szóló jelentése.
 2. Az igazgató-tanács és a felügyelő-bizottság által megbírált mérleg előterjesztése és az igazgató-tanács úgy a felügyelő-bizottságnak számadási felmentvénye.
 3. Az 1902. évtársulat végelszámoló bizottság 5 tagjának megválasztása.
 4. 6 kilépő és 6 újonnan választandó igazgató-tanácsi tag, úgy 6 igazgató-tanácsi póttagnak megválasztása.
 5. Alapszabályok módosítása.
 6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő bizottság 2 tagjának megválasztása.
- A részvényesek által az alapszabályok (41. §. 4. pontja) értelmében netán teendő indítványok megvitatása és eldöntése.
- Baja, 1907. január hó.

Somogyi Emil,
igazgató.

VAGYON. A „bajai kölcsönös segélyző-egylet” vagyon-mérlege az 1906. évről. TEFHER.

Készpénz	13382	62	1901. évtársulat beiratási díj	4376	—
Kezességi kötvények	559352	44	1902. » » »	4936	—
Magán kötvények	421067	32	1903. » » »	5116	—
Jelzálog kötelezők	382404	30	1904. » » »	5872	—
1901. évtársulat végleszámlolása	194000	—	1905. » » »	5852	—
Ezek kamataiból	4430	66	1906. » » »	6564	—
Kisbirtokosok földhitelintézete	2000	—	1901. évtársulat heti befizetés	341328	—
Intézeti ház	30000	—	1902. » » »	311047	—
Bajai polgári olvasó-egylet	400	—	1903. » » »	254507	—
Hátralékos kamatok	15756	27	1904. » » »	212475	—
Hátralékos heti befizetések	5006	—	1905. » » »	139829	—
Pótlékok	308	40	1906. » » »	76922	—
Nyomatványok	536	93	Előre bevett kamatok	4946	95
Felszerelés	1035	40	Tartalékalap	55225	30
			Nyugdíjalap	44657	12
			1901. évtársulat 1901—1905. kamat	34.86	38136
			1902. » 1902—1905. »	21.68	26753
			1903. » 1903—1905. »	11.90	15220
			1904. » 1904—1905. »	5.25	7707
			1905. » —1905. »	1.37	2004
			1901. évtársulat 1094 betéteinek 1906. kamatai	17.75	19418
			1902. » 1234 » 1906. »	13.01	16054
			1903. » 1279 » 1906. »	10.—	12790
			1904. » 1468 » 1906. »	6.80	9982
			1905. » 1463 » 1906. »	3.87	5661
			1906. » 1641 » 1906. »	1.40	2297
			Oszthatlan kamat	1	15
	1629680	34		1629680	34

VESZTESÉG.

Nyeremény- és veszteség számla.

NYEREMÉNY.

Kezelési költségek	11960	—	Kamat áthozat a múlt évről	6	66
Üzleti költségek	4392	53	Kamatok	82997	77
Jótkony czélok	420	—	Késedelmi illetékek	2120	21
Adó	2966	54	Átíratási díjak	77	—
Nyomatványok elhasználása	536	93	Házjövdelem	1395	—
Felszerelés avulásért	115	04			
A 6 évtársulat kamatai	66204	45			
Oszthatlan kamat	1	15			
	86596	64		86596	64

Pénztár forgalom: 3.784,408 korona 17 fillér.

Baján, 1906. december hó 31-én.

Somogyi Emil s. k.
igazgató.

Nánay Lajos s. k.
aligazgató.

Sziklai Zsigmond s. k.
főkönyvvezető.

Fried Samu s. k.
pénztárnok.

Jelen vagyon-mérleget, úgy a nyeremény- és veszteség-számlát megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Kollár Ágoston s. k.

Heller Richárd s. k.

Erdős Jakab s. k.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1906. évi üzleteredményt, vagyonmérleget, nyeremény- és veszteség számlát van szerencsénk ezuttal bemutatni. Intézetünk fennállásának 39. évét következő eredményrel zárjuk le és pedig: A 6 évtársulatnak 66205 korona 60 fillér nyereséget mutatunk ki. Zárszámadásunk szerint a kitüntetett eredmény a 6 évtársulat között felosztott.

Az 1901-ik évben alakult társulat következőképen záratott le:

I. Alapítási díj 1 törzsbetét után	4 kor. — fill.	1094 törzsbetétre	4376.—
II. Törzsbetétenként 6 évi befizetés	312 kor. — fill.	1094 »	341328.—
III. Nyeremény 6 évre	52 kor. 61 fill.	1094 »	57555.34
IV. 1907. január 1-től márczius 1-ig kamat	3 kor. 69 fill.	1094 »	4036.86
Összesen:	372 kor. 30 fill.	1094 törzsbetétre	407296.20

A jelen évben felmutatott üzleti eredmény elég kedvező, mert a befizetések után közel 6% kamatot fizetünk, ami kétségkívül a csekély összegű heti betétek előnyös kamatoztatását jelenti.

A többi társulat nyereményrésze zárszámadásunkban található.

Kötvény- és egyéb érték-tárczáink teljesen biztosak. A tartalék alap 55225 kor. 30 fillért mutat fel.

A tisztí személyzetnek az igazgatóság elismeréskép 1230 korona jutalomdíjat szavazott meg.

Ezen jelentésünket elfogadni, jóváhagyni és a felmentvényt az igazgató-tanácsnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadni kérjük.

Baján, 1907. évi január hó.

Az igazgatóság.